

Voorzitter: J. van Hoorn (GroenLinks)

Namens de raad: P. Swart (GroenLinks), R. Tjepkema (PvdA), J. Lo-A-Njoe (D66), W. Pechler (PvdD), A. Sijbolts (Stadspartij 100%), H. de Waard (SP), E.J. Vaes (VVD), D. Swerts (S&S), P. Rebergen (CU), I. van Jaarsveld (CDA), E. Bernabela (PvhN), D. Ram (PVV)

Namens het college: R. van Niejenhuis (wethouder)

Namens de griffie: W. Bierman

Waardig ouder worden

00:07:41

Voorzitter: Goedemiddag dames en heren. Welkom bij deze meningsvormende sessie over waardig ouder worden. Het initiatiefvoorstel van het CDA. Excuses voor de latere aanvang. Er waren wat technische problemen, het geluid doet het wel, dus u bent live te horen, maar niet live te zien. Het wordt wel opgenomen en dat wordt achteraf vanzelfsprekend hersteld op onze website. Op 1 december 2022 heeft het CDA een initiatiefvoorstel ingediend over waardig ouder worden. Op 15 februari 2023 heeft het college hier dan ook een preadvies over gegeven en vandaag kunt u als gemeenteraad hierover uw standpunten kenbaar maken. We hebben in totaliteit 60 minuten waarvan we er reeds 12 hebben gehad. Dit houdt alsnog wel drie minuten in per fractie, maar weest u ook bondig in uw interrupties en vooral ook in uw reacties op uw interrupties. Er blijven ook nog om en nabij tien minuten over voor het college. Ik verzoek u zoals bekend geen technische vragen te stellen, maar echt te beperken tot politieke vragen en ik zal dit ook tussendoor benoemen. Zoals in het voorbereidingsmemo heeft gestaan, dat u allen heeft gelezen, vindt de bespreking in één termijn plaats. Ik wil u nog wel even kort wijzen op de volgorde waarin dit plaatsvindt. Allereerst zijn de niet- indienende partijen aan de beurt, vervolgens het college en tot slot de indienende partij. Wie wil als eerste zijn of haar standpunt kenbaar maken? De heer Swerts: Student en Stad.

00:09:10

De heer Swerts (Student & Stad): Dank u wel voorzitter. Ik wil even beginnen met het maken van een groot compliment naar het CDA voor het initiatiefvoorstel dat we vandaag bespreken, het ziet er niet alleen ontzettend strak uit, maar de inhoud getuigt ook van dat er enorm veel werk in is gestoken. Dan over die inhoud. Als Student en Stad zijn wij van mening dat de doorstroming op de woningmarkt van heel groot belang is. Veel studenten hebben het lastig om een geschikte woning te vinden door een tekort aan betaalbare woningen en natuurlijk vinden we ook woningen belangrijk voor andere doelgroepen als starters en jonge gezinnen. We zijn ons ook bewust van de toenemende vergrijzing in onze samenleving en senioren hebben net als studenten behoefte aan een passende woning en goede voorzieningen in de buurt. Het is belangrijk dat ook deze doelgroep kan blijven wonen in onze gemeente en daarom steunen wij het CDA in haar voorstel seniorenwoningen te reserveren in nieuwbouwprojecten. Daarentegen vinden we wel dat een percentage van 20 procent, zoals die is benoemd in het initiatief- voorstel op dit moment te hoog is. We zijn het eens met het college dat als uit prognoses blijkt dat met 10 procent seniorenwoningen voldaan kan worden aan toekomstige vraag, dat je dan ook 10 procent zou moeten

toewijzen in de nieuwbouw. En op deze wijze gaat de toewijzing van seniorenwoningen niet ten koste van andere doelgroepen die ook zoeken naar een woning. Tot zover, dank u wel.

00:10:29

Voorzitter: Dank u wel. Dan kijk ik even rond, ga ik eerst naar rechts, en kom ik links terug.
De heer Sijbolts: Stadspartij.

00:10:36

De heer Sijbolts (Stadspartij 100% voor Groningen): Dank u wel voorzitter en ook bijzonder veel dank aan het CDA voor dit goed uitziende initiatiefvoorstel. Wij kunnen ons wel vinden in het voorstel en steunen dat dan ook graag van harte. Verder ook geen puntjes van kritiek eigenlijk. Wat het CDA aanstipt is terecht. Bovendien willen wij ook graag dat ouderen meer mogelijkheid krijgen om in hun eigen omgeving te kunnen blijven wonen. Nu zal dat met nieuwbouw niet altijd het geval zijn, maar dat scheidt zeker wel meer mogelijkheden. Wij vinden die 20 procent die het CDA voorstelt eigenlijk wel goed. Het college ziet dat niet helemaal zitten, die stelt 10 procent voor, maar wij zouden eigenlijk het CDA wel willen steunen om aan die 10 procent vol te blijven houden, of vast te blijven houden moet ik zeggen, want je kan beter hoog inzetten, dan zal het per project misschien iets aangepast moeten worden, maar dan zet je wel maximaal in. Wij vinden dan overigens dat bij sociale woningbouw het 30 procent zou moeten zijn. Dus laten we vooral hoog inzetten. Wat voor ons wel belangrijk is, dat gaat dan iets verder dan dit initiatiefvoorstel, dat er over het algemeen ook goede voorzieningen moeten zijn voor senioren. Maar dat gaat niet alleen om winkels in de nabijheid, maar dat gaat zeker ook om het openbaar vervoer. De kwaliteit van leven wanneer je ouder wordt, verbetert wanneer je oud kunt worden in je eigen leefomgeving, woonomgeving. Dat heb ik paar weken geleden ook al bij een ander onderwerp gezegd. Bovendien, als wij vasthouden aan die 20 procent, zoals het CDA voorstelt dan zou je misschien ook wat meer beweging op de woningmarkt kunnen krijgen en ouderen misschien sneller willen doorstromen van hun bestaande woning naar een kleinere woning, wel volledig aangepast aan de wensen en vereisten waaraan sommige senioren behoefte hebben. Dus dan komt er ook weer wat lucht misschien voor jongere gezinnen, voor studenten en daar wou ik het bij houden voorzitter.

00:12:48

Voorzitter: Dank u wel, ik had geen vragen gezien. Ik had beloofd naar de linkerkant te gaan,
De heer Pechler: Partij voor de Dieren.

00:12:55

De heer Pechler (Partij voor de Dieren): Dank voorzitter. Als mensen denken is die arme jongen van de PvdD in elkaar geslagen? Gelukkig niet. Het is een ooglid-ontsteking. Ik voer het woord namens mijn fractiegenoot Bart Hekkema, die helaas niet aanwezig kon zijn. Laat ik beginnen met dank richting de CDA-fractie voor het nemen van initiatief met dit voorstel, want het is hard nodig om meer seniorenwoningen te bouwen. Als iemand die al sinds 2009 af en aan in de thuiszorg werkt, heb ik talloze keren meegemaakt dat cliënten in een ongeschikt huis vastzitten, een bovenverdieping die geheel niet meer gebruikt kan worden, omdat mensen de trap niet opkomen en een traplift niet altijd mogelijk is. Mensen op een bovenwoning die zelden of nooit meer buiten komen omdat er geen lift is. Los van dat dit voor de ouderen of minder mobiele bewoners zelf ontzettend vervelend is, betekent het ook dat grote gezinswoningen vaak bezet worden gehouden door een oudere of een ouder

echtpaar dat liever een gelijkvloerse woning wil, maar die niet kan vinden, of in ieder geval niet tegen een betaalbare prijs. Voorzitter, ik heb nog twee vragen en een opmerking. Allereerst, als de woonzorg-analyse aantoonde dat 10 procent genoeg is, heb ik voor nu geen reden om aan het preadvies te twijfelen. Maar als de feiten toch het onderzoek inhalen en de ontwikkelingen toch wat sneller gaan dan we nu of een paar jaar geleden hebben voorspeld, kunnen we dan op tijd genoeg bijsturen en opschalen? De volgende vraag, die ik zowel aan de CDA-fractie stel als het college: zou het niet een goed idee zijn om een deel van deze nieuw te bouwen seniorenwoningen in gemengde complexen te doen, juist ook met jongeren en starters zodat mensen elkaar in een gemeenschap kunnen helpen, waar ook elders in Nederland en Groningen ook al meerdere mooie voorbeelden van zijn? Tot slot vraag ik aandacht voor het feit dat gelijkvloers niet zaligmakend is voor onze oudere en minder mobiele medemens. Want ook is het zaak dat de gangen, de keukens, toiletten en badkamers breed genoeg zijn voor een rolstoel en waar ook nog ruimte overblijft voor een wandbeugel, zodat iemand in een gelijkvloerse, maar krappe woning, niet in de laatste levensfase alsnog hoeft te verhuizen omdat de rolstoel er niet inpast. Daar wou ik het graag bij laten.

00:14:56

Voorzitter: Dank u wel, dan de heer Rebergen: ChristenUnie.

00:15:03

De heer Rebergen (ChristenUnie): Dank u wel voorzitter. De titel van dit initiatiefvoorstel van het CDA is 'Waardig ouder worden'. In dit voorstel gaat het dan over wonen, over het bouwen voor ouderen, die net als andere doelgroepen kampen met problemen op de woningmarkt, maar ook om daarmee doorstroming te creëren op de woningmarkt. Daarom is het ook goed dat het CDA met dit voorstel is gekomen en dit punt heeft geagendeerd. In de woonzorgvisie hebben opgenomen, dat we inzetten op een voldoende aantrekkelijk en divers woningaanbod voor verschillende doelgroepen en levensfasen verspreid over de buurten van de gemeente. We kijken daarbij naar mogelijkheden in nieuwbouw en in bestaande voorraad. Onderdeel daarvan zijn seniorenwoningen en gemengde woonvormen. In het coalitieakkoord is opgenomen dat we ons inzetten voor alternatieve woonvormen want dat is wat we willen: passende mogelijkheden in elke wijk of dorp. Het lijkt ons daarom een goed voorstel om het initiatiefvoorstel te verfijnen de lokale woonzorganalyse als basis te nemen en daarom ook 10 procent te hanteren, zoals door het college is aangegeven. Ik wil daarbij aansluiten bij de opmerking van de heer Pechler van in hoeverre zit daar dan nog flexibiliteit in? Om even verder te gaan op de titel van dit voorstel 'Waardig ouder worden', waardig ouder worden gaat over meer dan wat we hier bespreken. Wonen is slechts een onderdeel van het manifest waardig ouder worden 2.0. Het gaat daarbij ook om het stimuleren en belonen van mantelzorg en vrijwilligerswerk, opgenomen in het coalitieakkoord. In onze motie Waardering van vrijwilligerswerk het gebruiken van een maatschappelijke diensttijd waar we samen met het CDA ook voor inzetten en het zorgen voor voldoende ontmoetingsplekken. We geloven in een samenleving waarin iedereen zich gezien en gewaardeerd voelt, waarin iedereen meedoet ook als je ouder wordt. Tot zover.

00:16:50

Voorzitter: Dank u wel. Dan gaan we weer rondkijken. De heer De Waard: SP.

00:16:55

De heer de Waard (SP): Dank voorzitter. Ik wil mij eigenlijk even aansluiten bij het lange rijtje bedankjes aan het CDA voor dit voorstel. Het is erg goed dat we hierover komen te spreken. Wooncrisis en de vergrijzing stellen ons voor enorme uitdagingen en ja, daarbij hebben we natuurlijk ook dat de bejaardenhuizen gesloten zijn, waardoor we nu ook in deze problemen zitten. We kunnen veel volgen van het preadvies dat gegeven is. Het is goed ook dat we kijken per gebied wat er nodig is aan woningen voor ouderen. Ik sluit me ook aan bij de vragen van de Partij voor de Dieren. Kunnen we dat op tijd opschalen als dat nodig blijkt te zijn? En dan wil ik eigenlijk nog even aandacht vragen voor een initiatief van de SP, wat hierbij heel goed zou kunnen aansluiten, namelijk het zorgbuurthuis, dat komt uit 2018 en het zorgbuurthuis is een plek waar ouderen kunnen wonen, die zorg nodig hebben, wat ook een functie heeft als buurthuis waar ook de buurt samen kan komen. Het is dus ook goede remedie tegen bijvoorbeeld eenzaamheid en we houden daarmee ook het netwerk en mantelzorg van ouderen die ze al hebben in stand, want mensen kunnen ouder worden in hun eigen buurt. Het is ook een betaalbaar alternatief voor mensen die toch anders moeilijk aan zorg kunnen komen. Het bestaat ook al in Oss en ik zou graag aan het college en de andere partijen hier meegeven om dat ook in gedachten te houden.

00:18:45

Voorzitter: Dank u wel, de heer Lo-A-Njoe: D66.

00:18:49

De heer Lo-A-Njoe (D66): Dank u wel voorzitter. De complimenten aan het CDA, daar sluit ik me bij aan, want het opstellen van een initiatiefvoorstel, zeker zoals deze is uitgewerkt, kost een hele hoop tijd. Dus daarvoor onze waardering voor het voorstel zoals die voor ligt. In het voorstel presenteerde het CDA echt een goede analyse van een van de belangrijkste problemen op onze oververhitte woningmarkt en daarbij heel belangrijk, de doorstroming, de verhuisketen die op gang moet komen. En wat stukt dat is echt een punt, waar wij ook al vaker in woordvoeringen op hebben gewezen. De vraag is wel of het voorstel, zoals het in het dictum in dit initiatiefvoorstel wordt vermeld, of dat gaat helpen, en dat heeft te maken met het accent op 20 procent betaalbare seniorenwoningen. Dat heeft ons wat verbaasd, want echt niet alle ouderen zijn kapitaalkrachtig, maar er is onder de groep ouderen wel degelijk ook een substantiële groep die juist de hypotheek heeft afbetaald, overwaarde heeft, het huis nog in guldens heeft gekocht. En die groep ouderen, als die doorverhuizen naar een seniorenwoning die past bij hun wensen, dan komt de verhuisketen op gang. En als we sociale koopwoningen kunnen realiseren of laten realiseren tot tweehonderdduizend euro, dan zijn er heel veel groepen die daar interesse in hebben. Dus wat ons betreft is het een goed voorstel, maar wij zouden het beter vinden als voorstel gericht is op de groep ouderen die op zoek is naar een koopwoning in het midden en hogere segment dat voldoet aan hun wensen, zodat die hele keten op gang komt. Urban Data Center heeft al eerder voorgerekend voor ons dat dat enorm veel mensen aan een woning helpt verderop in de verhuisketen. Als er 100 senioren verhuizen, dan zijn er 100 andere huishoudens die daarvan profiteren en ook in lagere inkomens. Vraag aan het CDA is: heeft het CDA ook een idee waar ze deze woningen zouden realiseren? En we vragen eigenlijk ook aan de wethouder, wat dan geschikt zou zijn om het aantrekkelijk te maken? En is het CDA het met D66 eens

dat het dictum op deze manier te smal geformuleerd is om de verhuisketen ook daadwerkelijk op gang te brengen? Daar wil ik het verder voor nu bij laten, voorzitter.

00:21:12

Voorzitter: Keurig binnen de tijd. Dank u wel. Wie wil het woord? De heer Swart: GroenLinks.

00:21:18

De heer Swart (GroenLinks): Goedemiddag allemaal, ik vervang vandaag de heer Visser. Waardering voor de analyse en agendering van het CDA voor deze knellende problematiek. Ook de gedachte om het in onze dorpen te realiseren is belangrijk omdat ouderen graag in een dorp willen blijven wonen. Zo blijft de leefbaarheid in dorpen beter, omdat sociale voorzieningen minder snel zullen verdwijnen. Door dit voorstel hopen we dat het slot er toch een beetje af gaat, in de doorstroming, alle lagen van woningzoekenden worden bevorderd door geclusterde seniorenwoningen te realiseren. Uit onze eigen bevolkingsprognose blijkt dat het aantal 65+ inwoners met 13.000 zal toenemen in onze gemeente. Het is daarom fijn dat het college een norm van 10 procent stelt naar aanleiding van de woonzorganalyse, ik sluit me wel aan bij de heer Pechler als het wel verandert, kunnen we daarmee schakelen? We zullen zoals altijd scherp zijn op het uitvoeringsprogramma van de woonzorgvisie of er voldoende inzet is op de seniorenwoningen. Of het nu nultreden gelijkvloerswoningen met zorg mogelijkheden, of in hofjesvorm is. Met name die laatste vorm, hofjesvorm groeit in populariteit onder ouderen. Maar is dus afhankelijk van initiatieven van inwoners met voldoende financiële middelen, en van voldoende fysieke ruimte. In dat kader een specifieke vraag: [geen geluid 00:22:43] er gaan wonen. Als dit namelijk realiseerbare marktwaarde groei, komt echt uit mijn mond [geen geluid 00:22:59] andere maatschappelijke wooninitiatieven. Deze sociale corporaties maken [geen geluid 00:23:08] anders, lees, goedkoop om te gaan. Goedkoper. Is het college bereid om het uitvoeringsprogramma van de woonzorgvisie een dergelijke vorm van geclusterd wonen mogelijk te maken? Dank.

00:23:23

Voorzitter: [geen geluid 00:23:23] En dan gaan [geen geluid 00:23:26] Voor het Noorden.

00:23:30

Mevrouw Bernabela (Partij voor het Noorden): Dank u wel, voorzitter. Nou bedankt voor het indienen van dit voorstel. Er is zo te zien heel veel tijd ingestoken. Ook Partij voor het Noorden vindt dat er te weinig woningen voor ouderen zijn. In verschillende wijken en dorpen is dit het probleem. Ouderen willen wel verhuizen en het liefst voordat ze echt te oud en te zwak zijn. Een aantal jaren terug, toen ik nog in de thuiszorg werkte merkte ik het al. Er was toen mevrouw van 78 jaar die in een appartementencomplex woonden aan het Hoornsemeer, maar liever naar een aanleunwoning bij het Maartenshof wilde verhuizen. Maar helaas kwam ze er niet voor in aanmerking, omdat ze nog te goed was en niet veel later overleed ze aan de gevolgen van een val in huis. Dit was vast niet gebeurd, had ze eerder beschermd gewoond. Zo zijn er nog wel meer verhalen van mensen die tijdelijk bij de hospice moeten wonen, omdat het thuis niet meer kan door de trappen. Ouderen en zwakken willen juist niet meer verhuizen. Dat moet je voor zijn. Mijn eigen opa en oma stonden jarenlang op de wachtlijst voor een appartement maar er was nooit wat passends. Nu woont mijn oma alleen in een eengezinswoning waar je dus ook leuk met een gezin zou kunnen wonen. Voor veel ouderen is het vinden van een passende woning in de buurt bij

hun sociale netwerk echt een uitdaging. Ook is het nog steeds nuttig om te investeren in verzorgingshuizen hoorde ik bij een bijeenkomst van institutionele beleggers, maar dan moet er wel de ruimte voor zijn. Partij voor het Noorden kan zich dan ook vinden in dit voorstel, ook wat betreft de 20 procent woningen. We hebben nog wel een aantal vragen, wat zijn de mogelijkheden? Wordt er ook gekeken naar koop en koop in het middensegment? En waar zouden de woningen het best gebouwd kunnen worden? Worden de dorpen ook meegenomen? Want juist in een dorp is het belangrijk dat mensen binnen hun eigen sociale cirkel kunnen verhuizen. Daar zou je op kleinere schaal woningen kunnen bouwen, bijvoorbeeld zes à zeven per dorp, afhankelijk van de grootte van het dorp. Dat was het.

00:25:35

Voorzitter: Dank u wel, dan kijk ik inderdaad naar achter, zojuist een hand gemist. De heer Tjepkema: PvdA.

00:25:41

De heer Tjepkema (PvdA): Bedankt voorzitter. Nou, dit is wel heel erg luid en ik ga hem even, dat doen we zo, top. Voorzitter, de vergrijzing van de samenleving brengt grote uitdagingen met zich mee. Op de arbeidsmarkt, maar zeker ook voor de volkshuisvesting, want boven de 60 wil je nu eenmaal anders wonen dan wanneer net afgestudeerd. En het is niet alleen een kwestie van willen, maar ook van noodzaak, want voor de Partij van de Arbeid staat voorop dat je gelukkig en in gezondheid je oude dag door moet kunnen brengen zonder te vereenzamen en verbinding met je buurt en de samenleving kwijtraken. Je leefomgeving heeft daar een grote invloed op. Dank aan het CDA voor het opnieuw agenderen hiervan en de complimenten voor het geschreven initiatiefvoorstel. Voorzitter, in het initiatiefvoorstel wordt gevraagd om 20 procent geschikte seniorenwoningen toe te voegen aan onze gemeente. Het college geeft aan hard te werken hieraan en momenteel van visievorming ook echt aan de slag te gaan met de uitvoering van plannen, samen met betrokken partijen. Daar is de Partij van de Arbeid blij mee. Eerder hebben we al gepleit voor de knarrenhofjes, zodat ouderen samen oud kunnen worden en fijn kunnen wonen. En met regelmaat vragen we ruimte voor initiatieven waarbij bewoners zelf kiezen voor aanpakken en met wooncorporaties goede en gewenste huizen bouwen. Ook dit zien we terug in de plannen van het college. Wat betreft de 20 procent, volgen we het college in de conclusie dat 10 procent volstaat. We baseren ons uiteraard graag op analyses en aan 10 procent ligt een goed onderzoek ten grondslag. Ik moet daarbij wel zeggen dat ik mij net als andere partijen, heel goed aan kan sluiten bij de woorden van de PvdD als het gaat om het waar nodig opschalen mocht uit toekomstig onderzoek blijken dat dat nodig is. Tot slot wil ik juist ook op de kansen wijzen van deze toevoeging van woningen. Dit is door verschillende partijen al aangehaald. Het verhuizen naar een passende seniorenwoning betekent ook dat huidige woningen vrijkomen en bewoond kunnen worden door bijvoorbeeld starters of gezinnen. Dat zorgt voor meer doorstroom in de woningmarkt die op slot zit, en daarmee slaan we twee vliegen in één klap. Dank, voorzitter.

00:27:42

Voorzitter: En u bedankt. Dan kijk ik naar mijn rechterzijde, de heer Ram: PVV.

00:27:48

De heer Ram (PVV): Dank u wel voorzitter, de complimenten aan het CDA voor dit

initiatiefvoorstel. Fantastisch initiatief. Wij kunnen ons grotendeels vinden in het initiatiefvoorstel. De woorden van D66 over de doorstroming dat ondersteunen we wel. Ik denk dat als je namelijk ook woningen creëert voor het duurdere segment, dat je dan het goedkopere segment daarmee ook kunt betalen. Dus dat bevordert de doorstroming dus daar zou ik van de wethouder en ook van het CDA toch wel een reactie op willen. Daarnaast hebben wij vorig jaar ook een motie ingediend over een plek voor jong en oud in dorpen. Die motie is dus toen toegezegd om die uit te voeren. Met name even over de dorpen gaat- Daar speelt toch een speciale problematiek, omdat je daar geen appartementen hebt, maar gewoon woonhuizen die gewoon koop zijn en dus de ouderen erin die dan geen huis kunnen kopen en daardoor is er geen doorstroming in zo'n dorp. Bijvoorbeeld Thesinge is een goed voorbeeld. De problematiek is daar net iets anders, dus daar moet je toch wel bouwen, wil je daar die doorstroming krijgen. Dan moet je ook seniorenwoningen creëren. Dus mijn vraag aan het college is dan ook: kan het college dan ook inventariseren op basis van de behoefte van deze dorpen en dan natuurlijk ook de wijken, om daar specifieke seniorenwoningen te bouwen die voor de wijk en dorpen geschikt zijn? Dat lijkt mij veel effectiever dan een normaandrang van 10 of 20 procent. Ik zou graag willen horen hoe het CDA en natuurlijk ook de wethouder daar over denkt. Dank u wel, voorzitter.

00:29:43

Voorzitter: Dank u, volgens mij hebben we nog één spreker te gaan De heer Vaes: VVD.

00:29:47

De heer Vaes (VVD): Dank je wel, voorzitter. Ook vanuit onze kant complimenten voor het inhoudelijk initiatiefvoorstel, heel goed, dank je wel. Er staan een aantal sterke punten in het initiatiefvoorstel van het CDA, zoals bijvoorbeeld de focus op de doorstroming en de oproep om nu de juiste keuzes te maken, waarmee we gereed zijn voor 2040. Maar nu over het percentage. In het initiatiefvoorstel is onderbouwd waarom het CDA 20 procent voorstelt. Dit is vooral gestaafd op een nationaal onderzoek en data. Hoe is deze data door te vertalen naar de gemeente Groningen? Er zal immers geen evenredige verdeling zijn over alle gemeenten. Is hier gericht onderzoek naar gedaan door de gemeente? Wij gaan ervan uit dat de gemeente hier een goed beeld van heeft alvorens ze dit voorstel afwijzen. Zeker omdat we wel nu de juiste keuzes moeten maken. Kortom het CDA komt met 20 procent. Wij zouden graag willen weten hoe goed dat onderzoek is naar de toekomstige behoefte aan seniorenwoningen voor de gemeente Groningen en wat nú het juiste percentage is. Totdat dat antwoord duidelijk is, steunen we wel de gedachte van dit voorstel, maar niet specifiek de 20 procent. Einde.

00:31:03

Voorzitter: Dank u wel, een korte of duidelijke vraag van mijn kant. Die duidelijkheid verlangt u die van het college over de woonzorganalyse of van het CDA?

00:31:11

De heer Vaes (VVD): Van het college. Dank je wel.

00:31:13

Voorzitter: Dank u wel. Dan geef ik ook direct het college het woord om de vragen te beantwoorden.

De heer van Niejenhuis (wethouder): Dank voorzitter. Sorry, ik moest even mijn zin afmaken zodat ik mijn gedachten een beetje kan ordenen. Vanuit het college dank aan de initiatiefnemers van het CDA, zoals ook in het preadvies is verwoord en goed dat we het hierover hebben en dat dit geagendeerd is, want dit is een groot vraagstuk voor de komende jaren. Daar zijn we ons al een hele tijd van bewust en daar zetten we ook stappen in door eerst die woonzorganalyse te maken, de woonzorgvisie en ook nog dit jaar met een uitvoeringsprogramma richting de raad te komen op dit onderdeel. Dan gaat het dus niet alleen over het huisvesten van mensen, maar ook over het welzijn in de zorg die daarmee samenhangt. Ik ga even de vragen langs die gesteld zijn door de partijen. De Partij voor de Dieren, vraagt als dit niet voldoende blijkt, wat het college voorstelt, is het mogelijk om bij te sturen? Ja, dat is mogelijk, want we doen periodiek de woonwensenonderzoeken. We gaan ook periodiek kijken of de analyse die we hebben gemaakt, of die nog klopt. En we hebben ook de strategische woningbouwprogrammering die we als instrument of gereedschap hebben, die we ook periodiek gaan herzien. We zullen niet jaarlijks, maar met een interval van een aantal jaren steeds kijken, klopt nog altijd wat we dachten en vraagt dit om bijsturing? U vraagt ook naar gemengde complexen, het samenwonen van jong en oud. Ja, ik denk dat dat heel leuk is. Al hangt het wel af van de persoon in kwestie, niet iedereen vindt het leuk en het is ook vaak al de praktijk op dit moment. Als je kijkt in de Rivierenbuurt in de sociale huur-complexen zie je juist al vaak die menging. Overigens kreeg ik daar juist de klacht van een wat ouder persoon, dat hij het moeilijk vond, jonge mensen met een ander dagritme en dat het leuk was toen mensen nog meer als gelijkgestemden in een coherente doelgroep woonden. Dus nogmaals, het hangt ook af van de persoon in kwestie. U vraagt ook naar, als ik het goed begrepen heb, zou je niet alleen moeten denken aan de nul-tredenwoning waar een woning helemaal geschikt is gemaakt, dus dat je ook met je rolstoel in de badkamer kan, dat er een tillift in de slaapkamer kan et cetera, alles wat er nodig is, dat scharen we onder de noemer woningen die geschikt zijn voor de 24-uurs zorg. Dat is ook echt de opgave die we zien. Daar zullen we echt nog bij moeten bouwen om dat mogelijk te maken. Het komt ook een beetje doordat de minister eigenlijk zei, we gaan het aantal integrale zorgplekken niet meer uitbreiden. Dat zal in de reguliere woningvoorraad moet worden opgelost, dus dat is ook iets wat we de komende jaren echt nog wel te doen hebben. Dan ga ik even naar de SP. U noemt het zorgbuurthuis, initiatief uit 2018. Ik denk dat dat een hele mooie is die combinatie van wonen en ontmoeten, want we zien in alle onderzoeken dat ontmoeten een hele belangrijke factor is in het welzijn van mensen. Kijk naar onszelf, ik vind het heel gezellig om hier elkaar te ontmoeten. Het is in ieder geval een groot deel van mijn welzijn, een soort van buurthuis. Nee, ik maak er misschien een grapje van, maar dat is echt waar. Welzijn hangt heel erg sterk aan 'we moeten samen'. Ik denk dat het ook een van dingen is die we moeten programmeren en een van de gesprekken die we hebben met de corporaties. Dus met name Patrimonium zegt heel nadrukkelijk: misschien moeten we de ontmoetingsruimtes in onze complexen weer echt even nieuw leven inblazen en zorgen dat die weer gebruikt gaan worden. Of het een plek voor de buurt is, is even de vraag, of dat het een plek is voor mensen in het complex. Want we moeten natuurlijk ook daar kijken naar de behoefte. Zijn mensen op de buitenwereld, of toch wat meer op de binnenwereld gericht. En ook, is er al een buurthuis in de buurt of nog niet? Als het er nog niet is, denk ik dat je het misschien zou kunnen combineren. D66 zegt, denk ik,

heel erg terecht dat een heel groot deel van de ouderen niet in aanmerking komt voor sociale huur en we zien ook dat een aantal ontwikkelaars en marktpartijen daar nu op gaat inspelen en bijvoorbeeld in Meerstad zien we al dat zonder aanmoediging van de gemeente er complexen worden ontwikkeld die echt gericht zijn op senioren. De vraag is dus ook of dat een wijziging van het dictum vraagt, of dat dat iets is wat al wat meer vanuit zichzelf ontstaat. Maar dan ben ik ook wel benieuwd naar wat het CDA daarvan vindt. GroenLinks, als ik het goed begrijp, vraagt naar die wooncorporatieve vorm, dus het initiatief van de ouderen om samen iets te ontwikkelen, samen iets te doen. Ik denk dat dat heel leuk is en dat we veel voorbeelden hebben in de stad. We hebben ook het steunpunt voor wooncorporaties ingericht, waar mensen zich toe kunnen wenden, dus ik denk dat dat een ingang is om dat via dat steunpunt te doen. En we hebben ook zowel in Meerstad als Suikerzijde aangegeven, daar is plek voor dit soort ontwikkelingen, wooncorporatieve vormen. Of dat specifieke ouderen moeten zijn is even de vraag. Iedereen kan zich daarvoor aanmelden en u vroeg even naar de grondprijs die hangt ook samen met het programma dat gerealiseerd wordt. Dus als een sociaal programma wordt gerealiseerd, dan geldt daar een andere grondprijs dan wanneer het een programma is in een wat hoger marktsegment. Partij voor het Noorden, u geeft aan: eigenlijk zouden mensen moeten verhuizen voordat ze echt kwetsbaar worden. Zo heet dat dan in beleidstaal. Dat ben ik erg met u eens. Mijn eigen ervaring, juist van mijn opa's en oma's, is dat ze dat eigenlijk helemaal niet willen. Pas op het moment dat ze echt aan den lijve hebben ondervonden, letterlijk dan pas wordt die woning relevant voor hen, omdat ze tot die tijd zeggen: ik ben niet oud, dus het is gewoon geen homogene groep ouderen. De ene oudere denkt na over de toekomst, en bereidt zich erop voor, een andere groep niet. Wij hebben in het verleden, 2018-2019 wel een campagne gehad waarbij we mensen heel proactief benaderd hebben, met eigenlijk de boodschap: denk na over je toekomst en je huisvesting. Is dit de plek waar je oud wilt, en ook kan, worden? En daar hebben we echt duizenden mensen mee bereikt en ook echt meegegeven van kijk eventjes en bereid je erop voor, dus dat dat kan effectief zijn om zo'n campagne natuurlijk op te zetten. Partij voor de Vrijheid: hoe gaan we om met het dorp? Een terechte vraag. Dat is een van de dingen die we meenemen in de uitwerking, we hebben gezegd we kijken naar die dorpen, welke behoefte er is, wat kan en we gaan ook kijken voor welke doelgroepen er gebouwd moet worden en in welke segmenten. Dus dat zit in die vraag. Ik ben het met u eens, dat is misschien wel verstandiger dan een percentage vastklikken voor de hele stad, omdat we namelijk zien dat de variatie tussen buurten en wijken enorm is. In de ene buurt of wijk is er al voldoende aanbod en op andere plekken juist niet. We werken nu met de uitvoering aan de drie wijken en buurten waar we zien dat het aanbod het laagst is om daar nu aan de slag te gaan. Maar als je door de oogharen naar de stad kijkt, lijkt die 10 procent op basis van dat onderzoek wel het goede streefgetal. Dus dat is echt op gemeentelijk niveau moet ik eigenlijk zeggen, maar we gaan echt per buurt en wijk kijken of er meer of minder kan. Dus het idee is niet iedere buurt of wijk 10 procent, maar echt even gedifferentieerd naar de situatie kijken. Ik denk ook dat dat meteen het antwoord op de vraag van de VVD is. Ik vind het een goed onderzoek en durf me hierop te baseren, maar ik zou zeggen oordeel daar zelf ook even over. Misschien kunnen we u dat doen toekomen en kunt u dat zelf beoordelen.

00:38:46

Voorzitter: Dat was de beantwoording neem ik zo aan. De heer Ram u heeft nog een vraag?

00:38:51

De heer Ram (PVV): Ja, een vraag aan de wethouder. Ik ben blij met de ingestoken koers. Wanneer kunnen we de uitwerking daarvan verwachten? Is dat voor de zomer of wat?

00:39:05

Voorzitter: De wethouder?

00:39:06

De heer van Niejenhuis (wethouder): Dat zal ik even moeten navragen dat heb ik niet scherp op dit moment, maar we zijn er... Nou, ben ik benieuwd. Vraag ik even na, laat ik het even weten.

00:39:15

Voorzitter: De wethouder komt erop terug, ik kijk even rond of er vragen onbeantwoord zijn gebleven, of vervolgvragen aan de wethouder, mevrouw Bernabela: PvhN.

00:39:24

Mevrouw Bernabela (Partij voor het Noorden): Ja, ik had nog een vraag over of per dorp dan misschien zes à zeven woningen, afhankelijk van de grootte van het dorp, gebouwd kunnen worden. Dus dan heb je het misschien niet per se over die 10 procent van de nieuwbouw, maar nou ja...

00:39:39

Voorzitter: De wethouder.

00:39:42

De heer van Niejenhuis (wethouder): Dat is eigenlijk wat ik bedoelde met mijn antwoord, aan de PVV, dat we echt even per dorp gaan kijken wat de behoefte is, welke plekken er zijn, dan ook kijken wat kun je voor wie ontwikkelen, in welke segmenten en daar zou best wel iets uit kunnen komen. In Woltersum is bijvoorbeeld al het plan om de school die er nu is te vervangen door nieuwbouw om dan de bestaande locatie te vervangen door een geclusterde woonvorm voor ouderen. Dus uit mijn hoofd komen er dan, vier of zes woningen voor ouderen, dat staat in de manifestatie Bouw anders. Dat is ook voor u terug te kijken. Dus we kijken er zeker naar. Het is niet zo dat we denken dat in een dorp alleen vrijstaande woningen op grote percelen moet worden ontwikkeld. Dus het hangt echt van de behoefte af.

00:40:29

Voorzitter: Dank u wel, de heer Lo-A-Njoe: D66.

00:40:33

De heer Lo-A-Njoe (D66): Ja, nog een vraag aan de wethouder voorzitter. Dank voor de beantwoording ook met betrekking tot een motie die we eerder hebben ingediend. Het idee daarvan geldt niet alleen voor dorpen, maar ook voor wijken. Veel ouderen, die willen we graag naar een seniorenwoning maar dan wel graag in het eigen dorp of in de eigen wijk. Is wethouder met me eens, dat toch veel voorkomt dat die mogelijkheid voor ouderen er niet is om in de eigen wijk een seniorenwoning te vinden?

00:41:01

Voorzitter: De wethouder.

00:41:02

De heer van Niejenhuis (wethouder): Ja, klopt en de reden daarachter kennen we ook. Mensen zeggen van: ik zit hier in mijn sociale kring of ik woon vlak bij de voorziening en eigenlijk heb ik geen behoefte om als oudere minder mobiel zijnde, in een totaal andere sociale omgeving te moeten inburgeren als het ware. Dus dat is, denk ik, heel begrijpelijk. Dat geldt overigens niet alleen voor ouderen, het is bekend dat, ik geloof bijna 90 procent van alle Nederlanders binnen het postcodegebied of het direct aangrenzend postcodegebied verhuist, omdat je bijvoorbeeld kinderen hebt die daar op school zitten of je werk in de buurt is. Dat is hoe we ons allemaal gedragen, niet alleen ouderen. Dus het is zaak dat we echt per buurt en wijk kijken. Hoe is het hier gesteld met het aanbod en wat is hier toe te voegen? Overigens is het wel zo dat we bijvoorbeeld over Kardingse ontzettend veel vragen krijgen van echt de wijde omgeving, de buurten daaromheen ook. Mensen uit Beijum en Lewenborg die vragen: wanneer gaan jullie daar aan de slag en wanneer kan ik daar misschien wel wonen in een nieuw stadsdeel met dat hele profiel gezond leven en ouder worden? Mensen zijn dan ook echt wel bereid om de eigen wijk uit te gaan. Maar goed, dan nog is dat redelijk in de buurt tussen Lewenborg en Beijum. Om kort te gaan. Mensen willen dat graag binnen hun eigen gebied en we moeten dus echt zorgen dat we in iedere wijk voldoende voorraad hebben.

00:42:24

Voorzitter: Dank u wel, en de heer Lo-A-Njoe knikt tevreden. Kijk ik nog één keer kort rond. Complimenten heeft de heer Van Jaarsveld al gehad, dan geef ik hem nu ook het woord om te reageren op de vragen. De heer Van Jaarsveld: CDA.

00:42:39

De heer van Jaarsveld (CDA): Dank u wel voorzitter. In de eerste plaats dank namens mijn fractie aan de wethouder en het college voor het buiten- gewoon constructieve preadvies ook dank voor alle complimenten hier uitgedeeld. Ik ben niet per se van plan om een heel lang verhaal te houden. Wij hebben gevraagd om een norm en vinden die norm belangrijk. Iedereen omschrijft vandaag ook- Uit de woonzorganalyse bleek ook al dat het belang werd gezien van passende woonruimte voor ouderen. Wij willen daar graag een norm bij. De wethouder schrijft en beargumenteert, denken wij, buitengewoon goed, bij nader inzien dat 20 procent betaalbaar wel erg aan de hoge kant is. Mijn collega of althans het raadslid van het CDA dat daarover gaat, mevrouw Armut, heeft eerder ook laten optekenen dat wij tevreden zijn met het aanbod van 10 procent, dus we zullen ook niet om meer gaan vragen. Dat zou ook de enige aanpassing van het dictum zijn waar wij dit moment over uit zijn en hoe we dat dan zouden willen doorgeleiden naar de raad. Ik denk dat D66 en partijen met hen terecht aanstippen dat dit niet het enige antwoord is om doorstroming op gang te brengen. Er moet veel meer gebeuren. Ik denk dat de wethouder daar genoeg over heeft gezegd, wat ik niet zal herhalen. Het punt van dit stuk was natuurlijk niet primair om de doorstroming op gang te brengen. Dat was meer een buitengewoon goed en noodzakelijk neveneffect van dat we ouderen passende woonruimte willen bieden. Nou goed, daar zijn de plannen voor. Wij kijken zeer uit naar de uitwerking daarvan. De wethouder heeft ruimte gezien en toegezegd op het gebied van de clusterwoningen, waar wij naar zijn gevraagd door

GroenLinks, gemengde complexen van de PvdD en het zorgbuurthuis van de SP. Ook wij vinden dat allemaal geweldig mooie voorstellen. Dat kunnen bijsturen en opschalen vanaf 10 procent is erg belangrijk. Ook daar zijn we blij mee, ook een deel van waarom wij met die 10 procent zeer kunnen leven. Daarmee denk ik dat ik er al ben.

00:44:46

Voorzitter: Dank u wel, dan kijk ik even rond of de woordvoerders het ermee eens zijn dat u er al bent. Volgens mij is dat inderdaad het geval. Er wordt al enthousiast gejuicht maar ik begreep ook dat de wethouder graag even kort het woord wil om een vraag te beantwoorden. De wethouder.

00:45:03

De heer van Niejenhuis (wethouder): Ja, dank. Zowel het uitvoeringsprogramma van de woonzorgvisie als ook de kijk op het eerste dorp aan de noordkant van de stad verwacht ik rond de zomer.

00:45:15

Voorzitter: Dank u wel, dan stel ik nu wel voor dat we de bespreking gaan afronden. Als ik goed heb meegeluisterd brengen de indieners het raadsvoorstel naar de raad met aanpassing van het dictum van 20 procent naar 10 procent. Dat klopt, waarvan akte. Dan sluit ik hiermee de vergadering en bedank ik u voor uw inbreng en ik wens u een fijne avond.